

Tilsynsrapport Syddjurs Friskole skoleåret 19/20

Kommentarer og indtryk fra tilsynsdagene :

Mange forskellige forhold spiller en rolle for læringen i et pædagogisk miljø. I det følgende videregives og kommenteres nogle af disse ud fra helhedsindtryk fra tilsynsbesøgene. Med kun få dages besøg over året umuliggøres naturligvis evidensbaserede, sikre konklusioner. Til gengæld kan man iagttage mange "tegn" - træk, der antyder eller afspejler forhold i – og omkring undervisningen, dens deltagere, dens kultur og læringsmuligheder.

I de besøgte klasser har der været en læringsfremmende stemning omkring undervisningen – eleverne har virket parate til at være med til det, der skulle ske – ingen oplevelse af uro, støj etc. som gør det svært at undervise eller at lære noget. Lydbilledet vidner om, at langt de fleste er optaget af det, de laver. Eleverne går generelt umiddelbart i gang med aktiviteterne, hvorved der ikke optræder unødvendig spildtid, ventetid etc. I nogle tilfælde starter undervisningen med lærerens præsentation af dagens indhold, så det bliver klart for eleverne, hvad der skal ske. Forskning peger på, at et sådant overblik forbedrer elevernes læring. Lærerne virker velforberejede med styr på, hvad de vil med undervisningen. Undervisningsmaterialerne er moderne og alderssvarende og IT benyttes flexibelt. Elevernes faglige niveau forekommer i alle fag at være alderssvarende og gruppen virker i øvrigt som helhed ret homogen ift. race, etnicitet og kulturbaggrund. Skolen oplever god forældreopbakning til undervisningen.

Elevernes rolle i undervisningen er forskellig. I nogle tilfælde har de i løbet af et modul været igennem forskellige arbejdsformer og aktiviteter, mens deres rolle i enkelte andre mest har været at lytte, evt. tage noter og svare på lærerens spørgsmål og hvor størstedelen af arbejdet synes at ligge hos læreren. Begge varianter findes på SDF. Jeg har oplevet nogen vekslen mellem klasse- og pararbejde. Et sådant mix lægger op til en høj grad af elevaktivitet og inkludering - pararbejde giver en konstant aktivrolle til alle. Dertil kommer, at skiftende arbejde også kan tilføre en vis grad af tempo og dynamik – så selv moderat uoplagte elever "kommer op af stolene". Skolens undervisningsmoduler er på 75 minutter. For en del elever kan det være lang tid at beskæftige sig med samme fag / emne og det stiller store krav til lærerens variation af undervisningen. Tillige kan læringen i visse fag, f.eks. hvor træning er vigtigt, sikkert drage fordel af kortere eller varierede modullængder. I fremmedsprog kan hyppigere (og kortere) lektioner facilitere læringen og elevaktiviteten. Desuden vil 75 min. moduler ofte medføre en (ikke skemalagt) pause på halvvejen, hvorved den faktiske undervisningstid reduceres.

Ligesom der er mål for, hvad eleverne skal lære i undervisningen på SDF, har skolen en udbygget plan for brugbare evalueringer – afdækning af, hvad eleverne faktisk lærer. Skolen anvender halvårslige tests i nogle fag, hvorigennem særligt de større elever kan få billeder af egen læring.

Lærer – elev relationen virker meget præget af en god tone – en blanding af gensidig afslappethed/ tryghed og respektpræget tilgang til hinanden. Konflikter, skældud etc. eksisterer naturligvis, men fylder ikke. Elev-elev relationen opleves i et godt leje. Generelt synes eleverne at kunne samarbejde på kryds og tværs uden mange besværligheder eller problemer, der skal løses før alle kan komme i gang. Det kan tyde på en god relationsledelse fra lærernes hånd, men støttes sikkert også af, at skoleåret på SDF for eleverne indeholder adskillige og forskellige samarbejdsformer på tværs af klasser og alder.

Også det ugentlige fællesmøde er et element, der kan fremme en løbende forståelsesflade mellem alle elever. Mødet har fagligt indhold og de forskellige huse har på skift ansvaret for indholdet på –og styringen af mødet. Eleverne lærer hinanden at kende til støtte for den enkeltes oplevelse af at høre til på skolen – at føle sig ”anerkendt på arbejdet”. Skolen har i øvrigt tillige elevråd, hvis arbejde også kan virke integrerende. Ovenstående elementer understreger tillige den stemning af ligeberettigelse og demokrati, som præger arbejdet på skolen. Stemningen mellem lærerne (som har betydning for den stemning, de breder ud i klasserne) antyder et levende og afslappet kollegialt klima, der kan facilitere gode løsninger i planlægningen og udførelsen af undervisningen og det øvrige pædagogiske arbejde. Også lærernes samarbejde henover året virker ret omfattende. Herved kan der opstå en stor fælles kollegial viden om hinandens profiler, styrker og svagheder, som – brugt rigtigt – kan medvirke til at eleverne får ”det bedste fra alle” samt at lærerarbejdet bliver motiverende og udviklende. I øvrigt har SDF en personalegruppe, der med en spredt fordeling på både køn og alder kan give børnene inspiration fra forskellige vinkler. Alt i alt virker det menneskelige relationsværk i - og omkring undervisningen således egnet til at fremme vækst- og læreprocesser hos alle involverede.

En del af skolens faglige aktiviteter er organiseret tematisk, f.eks. det årlige teaterprojekt, som er fælles for alle børn og voksne og organiseret i undergrupper med store og små elever i samarbejde om hver sin rolle i projektet. Her har eleverne mulighed for at udvikle styrkesider eller afprøve nye områder og for at opleve egen indsats som væsentlig for det fælles resultat. Et sådant fællesprojekt kan styrke den enkeltes oplevelse af identitet i skolen og en plads i helheden, hvilket også er et af målene med det. Det faglige udbytte i de mange discipliner, der udfoldes i et sådant projekt, er svært at vurdere, og det synes vanskeligt at se projektet som opfyldende specifikke læringsmål fra de daglige fagområder. Og vel kun muligt at evaluere en læring her på det helt individuelle plan. Skolen råder over bygninger af varierende alder, alle med uv-lokaler, der virker velegnede, rummelige og indbydende. Både i mellemtrinnet og overbygningen er der nem adgang til at etablere storrums, når flere klasser arbejder sammen. Udsmykning og inventar ser ud til at blive behandlet godt – endnu et tegn på tilpas rammesætning og god trivsel. Også de fysiske omgivelser har betydning for læring, i det omfang, børnene bruger dem, hvilket ihvertfald indskolingen og mellemtrinnet gør – de er udendørs i pauserne. SDF har, rundt om skolen, masser af udendørs muligheder for leg og mange forskellige aktiviteter. JM

